

Spis treści tomu 1

Słowo wstępne.	7
Wykaz skrótów.	9

Część 1. Zagadnienia ogólne

Rozdział I. FINANSE PUBLICZNE I NAUKA FINANSÓW PUBLICZNYCH (<i>E. Ruśkowski</i>).	13
1. Pojęcie finansów publicznych.	13
2. Zakres i rola finansów publicznych w różnych systemach ustrojowych.	15
2.1. Zakres i struktura finansów publicznych.	15
2.2. Funkcje finansów publicznych.	17
2.3. Rola finansów publicznych.	19
2.3.1. Uwagi ogólne.	19
2.3.2. Ewolucja roli finansów publicznych w krajach o gospodarce rynkowej.	19
2.3.3. Ewolucja znaczenia finansów publicznych w Polsce powojennej.	21
3. Finanse publiczne jako przedmiot badań nauk finansowych.	23
<i>Literatura</i>	25
Rozdział II. POLITYKA FINANSOWA (<i>E. Ruśkowski</i>).	27
1. Istota i pojęcie polityki finansowej.	27
2. Cele i środki polityki finansowej.	28
3. Kryteria oceny polityki finansowej.	28
4. Warunki prawidłowej polityki finansowej.	29
<i>Literatura</i>	30
Rozdział III. PRAWO FINANSOWE (<i>C. Kosikowski</i>).	31
1. Pojęcie i zakres przedmiotowy prawa finansowego.	31
2. Normy prawa finansowego.	33
2.1. Trójęzłonowa budowa norm.	33
2.2. Przedmiot normy.	34

2.3. Uprawnienia i obowiązki finansowo-prawne.	37
2.4. Podmioty normy.	38
2.5. Stosunki finansowo-prawne.	40
3. Źródła prawa finansowego.	41
3.1. Uwagi ogólne.	41
3.2. Problemy legislacji finansowej.	42
3.3. Konstytucja jako źródło prawa finansowego.	44
3.4. Problem kodyfikacji prawa finansowego.	49
3.5. Akty wykonawcze w prawie finansowym.	49
4. Postępowanie finansowe.	50
4.1. Uwagi ogólne.	50
4.2. Cechy i funkcje postępowania finansowego.	51
4.3. Konkretyzacja obowiązków i uprawnień.	51
4.4. Akty prawnofinansowe.	53
<i>Literatura.</i>	54

Część 2. Zagadnienia szczegółowe

Rozdział I. CHARAKTERYSTYKA POLSKIEGO PRAWA FINANSOWEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KONSTYTUCJI I WYKŁADNI SADOWEJ (<i>E. Ruśkowski</i>)	57
1. System źródeł polskiego prawa finansowego.	57
1.1. Finanse publiczne w Konstytucji.	57
1.1.1. Wprowadzenie.	57
1.1.2. Regulacje konstytucyjne bezpośrednio i wyłącznie dotyczące finansów publicznych.	58
1.1.3. Regulacje konstytucyjne pośrednio dotyczące finansów publicznych.	59
1.2. Aktualna i docelowa struktura źródeł polskiego prawa finansowego.	61
2. Wpływ władzy sądowej na kształt i stosowanie polskiego prawa finansowego.	67
2.1. Uwagi ogólne.	67
2.2. Naczelny Sąd Administracyjny.	67
2.3. Sąd Najwyższy.	71
2.4. Trybunał Konstytucyjny.	76

Rozdział II. NORMATYWNA REGULACJA OGÓLNYCH ZAGADNIENI FINANSÓW PUBLICZNYCH (<i>JE. Chojna-Duch, C. Kosi- kowski</i>)	81
1. Pojęcie i zakres finansów publicznych w ustawodawstwie polskim.	81
1.1. Uwagi ogólne.	81
1.2. Ustawa o finansach publicznych.	81
1.2.1. Zakres ustawy.	81
1.2.2. Normatywne pojęcie finansów publicznych	84
1.2.3. Sektor finansów publicznych.	87
1.2.4. Skarb Państwa.	92
2. Zasady ogólne finansów publicznych.	94
3. Formy organizacyjne publicznej gospodarki finansowej.	96
3.1. Uwagi ogólne.	96
3.2. Jednostki budżetowe.	99
3.3. Gospodarstwa pomocnicze.	101
3.4. Środki specjalne.	103
3.5. Zakłady budżetowe.	104
3.6. Fundusze celowe.	105
3.7. Fundacje.	107
4. Dług publiczny i deficyt budżetowy.	108
4.1. Podstawowe pojęcia i klasyfikacje.	108
4.2. Ewolucja długu publicznego w Polsce.	113
"4.3. Obowiązujące regulacje długu publicznego i deficytu budżeto- wego w Konstytucji i w ustawach zwykłych.	117
4.3.1. Dług publiczny.	117
4.3.2. Deficyt budżetowy.	120
4.3.3. Zarządzanie długiem publicznym.	122
4.3.3.1. Zagadnienia ogólne.	122
4.3.3.2. Zadłużenie sektora państwowego (rządowego)	123
4.3.3.3. Zadłużenie samorządu terytorialnego.	125
<i>Literatura.</i>	130
Rozdział III. SYSTEM BUDŻETOWY (<i>Ł. Ruśkowski, J. Stankiewicz</i>) ..	131
1. Podstawowe pojęcia i klasyfikacje.	131
1.1. Geneza i istota budżetu.	131
1.2. Zasady budżetowe.	132
1.2.1. Wprowadzenie.	132

1.2.2. Zasada powszechności	135
1.2.3. Zasada jedności	135
1.2.4. Zasada niefunduszowania	138
1.2.5. Zasada szczególności	139
1.2.6. Zasada równowagi	141
1.2.7. Zasada jawności	142
1.2.8. Zasada przejrzystości	143
1.3. Pojęcia systemu budżetowego i prawa budżetowego oraz ich struktura	143
2. Budżet państwa	145
2.1. Geneza podstaw prawnych gospodarki budżetowej państwa	145
2.2. Ewolucja budżetów publicznych w Drugiej Rzeczypospolitej oraz w PRL	149
2.3. Współczesne podstawy prawne finansów publicznych państwa . . .	154
2.4. Pojęcie i charakter prawny budżetu	156
2.4.1. Definicja budżetu	156
2.4.2. Charakter prawny budżetu	159
2.4.3. Struktura organizacyjna budżetu państwa	160
2.4.4. Budżet państwa a ustawa budżetowa	161
2.5. Zagadnienia budżetu państwa w Konstytucji	162
2.6. Zasady klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków państwa . .	165
2.7. Procedura opracowywania budżetu państwa	168
2.8. Procedura uchwalania budżetu państwa	175
2.9. Wykonywanie budżetu państwa	180
2.9.1. Układ wykonawczy budżetu	180
2.9.2. Dysponenci środków budżetowych	181
2.9.3. Zasady wykonywania budżetu	183
2.9.4. Blokowanie wydatków budżetu	185
2.9.5. Zmiany w budżecie	186
2.9.6. Rezerwy budżetowe	187
2.10. Kontrola wykonania budżetu państwa i sprawozdawczość budże- towa	189
3. Budżety jednostek samorządu terytorialnego	193
3.1. Wprowadzenie	193
3.2. Ewolucja instytucji budżetu i prawa budżetowego samorządu te- rytorialnego w Polsce	196
3.2.1. Próba periodyzacji	196

3.2.2. System budżetowy samorządu terytorialnego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918-1939)	198
3.2.3. Budżety samorządu terytorialnego w latach 1944-1950 . .	206
3.2.4. Ewolucja budżetów i prawa budżetowego gmin w latach 1990-1998.	209
3.3. Aktualne podstawy prawne gospodarki budżetowej samorządu terytorialnego.	214
3.3.1. Ponadustawowe źródła prawa.	214
3.3.2. Ustawowe źródła prawa.	219
3.3.3. Pozostałe źródła prawa.	228
3.3.4. Podsumowanie.	233
3.4. Legalna definicja budżetu samorządowego i jego charakter prawny.	233
3.5. Struktura zewnętrzna budżetu samorządowego.	240
3.6. Struktura wewnętrzna budżetu samorządowego.	242
3.6.1. Struktura wewnętrzna budżetu a zasady budżetowe.	242
3.6.2. Formy organizacyjno-prawne samorządowej gospodarki budżetowej a zasada powszechności (zupełności) budżetu samorządowego.	243
3.6.3. Zasady jawności i przejrzystości w budżetach samorządowych.	245
3.6.4. Zasada niefunduszowania w budżetach samorządowych . .	249
3.6.5. Zasada równowagi budżetowej a budżety samorządowe . .	251
3.6.6. Pozostałe zasady dotyczące treści i formy budżetów samorządowych.	253
3.7. Zasady opracowywania, uchwalania i wykonywania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.	254
3.7.1. Opracowanie projektu budżetu.	254
3.7.2. Uchwalanie budżetu samorządowego.	255
3.7.3. Zasady wykonywania budżetów samorządowych.	257
3.8. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa (budżetowa) w jednostkach samorządu terytorialnego oraz obsługa kasowa ich budżetów.	262
3.9. Nadzór i kontrola gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regionalne izby obrachunkowe.	264
3.9.1. Wprowadzenie.	264
3.9.2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy oraz kryteria kontroli wykonywanej przez RIO.	265
3.9.3. Rodzaje kontroli RIO.	265

3.9.4. Zasady przeprowadzania kontroli, uprawnienia kontrolujących i rezultaty kontroli	266
3.9.5. Nadzór RIO nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych	267
3.9.6. Funkcja opiniodawcza RIO a kontrola gospodarki finansowej samorządu terytorialnego	269
<i>Literatura</i>	272
Rozdział IV. DYSCYPLINA FINANSÓW PUBLICZNYCH (<i>J. Staniewicz</i>)	
1. Pojęcie dyscypliny finansów publicznych	273
2. Geneza wprowadzenia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny w gospodarowaniu środkami finansowymi	276
2.1. Prawo budżetowe z 1958 r.	276
2.2. Prawo budżetowe z 1970 r.	277
2.3. Prawo budżetowe lat osiemdziesiątych	278
2.4. Prawo budżetowe z 1991 r.	278
3. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w ustawie o finansach publicznych z 1998 r.	279
3.1. Zasady ponoszenia odpowiedzialności	279
3.2. Katalog karalnych naruszeń dyscypliny finansów publicznych	280
3.3. Podmioty odpowiedzialne, zakres odpowiedzialności i rodzaje kar	282
3.4. Procedura postępowania	283
3.5. Struktura i właściwość organów orzekających	285
Rozdział V. ADMINISTRACJA I KONTROLA FINANSOWA (<i>C. Kosowski, E. Ruśkowski</i>)	
1. Administracja finansów publicznych	287
1.1. Podstawowe pojęcia, klasyfikacje i problemy	287
1.2. Geneza i ewolucja administracji skarbowej	289
1.3. Powstanie i rozwój administracji finansów publicznych w Polsce	293
1.4. Obecna struktura administracji finansowej w Polsce	297
r- 1.4.1. Minister Finansów	297
1.4.2. Aparat finansowy podległy Ministrowi Finansów	303
1.4.3. Aparat finansowy nadzorowany przez Ministra Finansów	304
1.4.4. Administracja finansowa poza resortem finansów	306

2. Kontrola finansowa	307
2.1. Rodzaje i organy kontroli finansowej	307
2.2. Kontrola skarbową	309
2.2.1. Wprowadzenie	309
2.2.2. Cel, zakres i kryteria kontroli skarbowej	310
2.2.3. Organy i jednostki organizacyjne kontroli skarbowej, ich prawa i obowiązki	314
2.2.4. Zasady postępowania kontrolnego	324
2.2.5. Zakończenie kontroli skarbowej i środki zaskarżania roz- strzygnięć kontrolnych	333
2.2.5.1. Formy zakończenia postępowania kontrolnego . . .	333
2.2.5.2. Zwyczajne środki zaskarżania rozstrzygnięć kon- trolnych	334
2.2.5.3. Nadzwyczajne środki zaskarżania rozstrzygnięć kontrolnych	335
2.2.6. Tajemnica skarbową, wywiad skarbowy i szczególny nad- zór podatkowy	335
2.2.6.1. Tajemnica skarbową	335
2.2.6.2. Wywiad skarbowy	335
2.2.6.3. Szczególny nadzór podatkowy	336
2.2.7. Rezultaty kontroli skarbowej	338
2.3. Kontrola finansowa NIK	338
2.3.1. Wprowadzenie	338
2.3.2. Źródła prawa	339
2.3.3. Zakres i kryteria kontroli	340
2.3.4. Status i organizacja NIK	341
2.3.5. Zasady postępowania kontrolnego oraz prawa i obowiązki kontrolowanych i kontrolujących	343
2.4. Podsumowanie	351
<i>Literatura.</i>	352